

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

THEŒGNIÐIS

MEGARENSIS

SENTENTIÆ ELEGIACÆ,

cum interpretatione & Scholijs

ELIÆ VINETI.

Sum mejs Pauli Silbermanni Berolyniani Norici.

ACCESSERVNT ET HORVM

Pœtarum opera Sententiosa:

Phocylidis

Pythagoræ

Solonis

Tyrtæi

Naumachij

Callimachi

Mimnermi

Eueni

Rhiani

Erathostenis

Panyfidis

Lini

Menecratis

Posidippi

Metrodori

Simonidis.

Senariorum libellus.

Omnia in vsum Scholarum collecta, & ad verbum

conuersa per IACOBVM HER-

TELIVM Curientem.

Adiecta quoq; est omnium versio, Latino

Carminè à diuersis expressa.

Οὐ πρὸς δ' ἀπαντὸς ἐστὶν δεξιὰ καλῶς.

M. D. LXXVII.

Melibi comparauit, 9. Septemb. Anno Dg. 1792. xci.
Ulrich/Labius. Constat. 2. 4.

AMPLISSIMIS,
PIETATE, PRVDEN-
TIA, AC ERVDITIONE
præstantissimis viris, D. Cofs.
& Senatoribus Reipublicæ
Salueldensis, Dominis
ac Patronis suis ob-
seruandis.

S. P. D.

Vandoquidem Viri amplis-
simi, nihil animis hominum
magis inhæret, quàm id, cui
à teneris consuecunt: idcirco
quod tenerum est, vt ait Se-
necca, proximis applicatur:
vniuersæ hominum societa-

tis permagni interest, vt ab ineuntibus sta-
tim annis mortales optimis, quæ per totam
vitam vsui futura sint, assuescere discant:
Quia verò ætatis imbecillitate iuuentus ad
malum quàm ad bonum procliuior, minus
considerat profuturane an obfutura sint, quæ
tractat: opus est, vt per adultiores, quibus
cura eius qualicunq; modo incumbit, à tur-
pibus ad honesta, à vitijs ad virtutum amo-
rem deducatur. Id autem nulla commodio-

E P I S T.

te via, quàm per liberalem institutionem, fieri potest. Tanta enim eius vis est in vtramque partem, vt nulla tam bona possit esse natura, quin illius quasi excolendæ cura intermissa, vitiosa reddatur: nulla item tam mala sit, quæ non ad frugem liberali ac fideli institutione redigatur. Proinde cum adulta hominum ætas ad omnia minus docilis tractabilisq; sit, quàm rudes illi iuuentutis anni, qui instar ceræ quamlibet impressionem facile admittunt: tum generosi mores, vt ille ait, imbuendi sunt, cum tener est animus: tum optimis assuescendum, eaq; discenda, quæ nec grandinem, nec vim, nec Iouem ipsum, vt Plato inquit, extimescant: quæ quoque cum naufrago salua enatare, nec à latronibus eripi queant, cum ad quæuis cereum adhuc est ingenium. Nam postquam annis iam quasi dirigit animus, partim ægrè, quorum praua consuetudine fuimus infecti, dediscimus: partim, quæ noscimus, non nisi maxima nobis inculcari difficultate possunt. Quò elegantissima metaphora hac respexisse videtur Ouidius:

*Qua prebet latas arbor spaciantibus umbras,
Quo posita est primum tempore, virga fuit.
Tunc poterat manibus summa tellure reuelli,
Nunc stat in immensum viribus aucta suâ.*

Hæc.

DEDICAT.

Hæc perita rerum antiquitas considerans, quæ nihil non egit, ut Respublicæ optimè constitutæ in suo flore permanerent, iuventutem, cœu seminarium totius hominum conversationis, optimis quibusvis non tam artibus & disciplinis, quam morum vitæq; præceptis imbuendam curavit. Non ignara, & sine literis rudes inertesq; & cum literis parum utiles fore homines, nisi honestati vitæ quàm primùm assuefierent. Plus enim deficere, quam proficere eum, qui doctrina proficit, & moribus deficit, præter Aristotelem, quotidiana docet experientia. Non autem quævis temerè, & citra delectum, teneris puerorum animis obtrudi passa est: sed eos autores, qui & pietatem, & præcepta de morum virtutibus continerent, proposuit. In quorum autorum numero, Poëtæ, qui vel mira ingenij industria clarorum Virorum egregia facta in exemplum posteritati descripta reliquissent: vel quàm brevissimis, maximeq; illustribus sententijs doctrinam morum essent complexi, suo quodam iure faciliè primas obtinuerunt: unde & nomen illorum in maximo cultu, maximaq; veneratione apud optimos quosvis extitisse non ignoramus. Plato, philosophiæ quidam sol, huiusmodi Poëtæ non dubitat nunc deorum filios, nunc prophetas appellare. Et tantum

E P I S T.

abest, ut è Repub. sua eiecerit (quod ijs fecisse legitur, qui diuina poëticae arte ad lasciuiem, turpesq; amores abusi erant) ut & ipse testimonijs eorum usus, & alijs exemplo suo præclarissima ipforum monumenta euolendi autor fuerit. Sicut eius rei locuples testis est honestissima creberrimâque apud ipsam Solonis, Tyrtæi, Homeri, Hesiodi, & aliorum melioris notæ mentio. Socratem, qui ipsius Apollinis oraculo sapiens pronunciatum est, Euripide Tragico familiarissimè vsum esse, nemo nescit. *Μουσῶν δὲ καὶ ποιητῶν καὶ αὐτῶν ἀρετῆς* ab Hesiodo & Pindaro nuncupantur. Strabo autem lib. 1. de Situ orbis scriptum reliquit, veteres *πλὴν πρῶτον ποιητικῶν*, ut omnium doctrinarum antiquissimam, philosophiam quandam perhibuisse. Quippe quæ à teneris nos vnguiculis ad viuendi rationes perducatur, mores atq; affectus edoceat, quæq; gerenda declinandâue sint, quâdam cantus suauitate præcipiat. Et quò magis suam erga huiusmodi *ἠθικὰς ποιητὰς* gratitudinem testatam redderent, iuuenesq; ad bonarum rerum studia, morumq; integritatem excitarent: statuis ac imaginibus eos honestari, poemata ipforum in publicis Deorum celebritatibus, alijsq; conuentibus recitari, optimasq; sententias templorum foribus, tanquam Deo dignas, imò ab ipsis Numi-

D E D I C A T.

Numinibus vsurpatas, affigi, nec non aureis
preciosisq; materijs insculptas ad omnem po-
steritatem conseruari curauerunt. Quem-
admodum ex Platone, Xenephonte, Pausa-
nia, Plutarcho, Athenæo, alijsq; vetustissi-
mis scriptoribus & iam dicta, & alia plura de
Poëtarum excellentia & vtilitate cuius ob-
uiâ sunt: nec patitur epistolæ angustia huc o-
mnia referre. Etsi verò Christianæ professio-
nis homines, sinceræ Religionis Pietatisq;
studium non ab huiusmodi autoribus, sed ex
sacro sanctæ Scripturæ fontibus petere debent
& possunt, vt quæ sola salutem & æternam be-
atitudinem per I E S V C H R I S T I veri Dei,
veriq; hominis meritum credentibus para-
tam esse monstret, præceptaque ad Christia-
nam vitam vtilia copiosissimè præscribat:
tamen Poëtarum quôq; (qualium scripta iu-
uentuti proponimus) lectionem & vsurpa-
tam, & in non contemnendo precio habitam,
habendamq; esse, grauissima sanctissimorum
in Ecclesia Dei virorum exempla & autori-
tates comprobant: quarum paucissimas, ob
eos qui parum dextrè de Poëtis sentiunt, in
medium proferre placuit. D. Paulum, ele-
ctum illud Dei omnipotentis organum, Poë-
tarum libros euoluisse, & vt Clemens ait, ad
ædificationem curamq; aliorum, testimonijs
eorum vtî non erubuisse, Sacrarum literarum

E P I S T.

veritas testatur. Sic Aët. 17. vbi Deum esse probat, Aratum vetustissimum poetam citat. 1. Cor. 15. ex Menandro Comico malorum consortia fugienda monet, quod pravis colloquijs boni mores corrumpantur. Cretensium mores Tit. 1. ex Epimenide vate Cretensi graphicè depingens ait: κρητικὴ καὶ ψευδὴς, κακὰ δὲ καὶ γαστέρα ἀγυαί. Gregorius Nazianzenus, ob excellentiam Theologus dictus, scriptis poetarum mirè delectatus est, & sacrorum carminum volumen posteritati reliquit: quod non solum priscis temporibus propositum est pueris, vt Socrates, Sozomenus, Orosius & Eutropius scribunt, verum etiam hodiè à doctissimis Viris in delicijs habetur. Quid de Iohanne Chrysostomo Patriarcha Constantinopolitano sub Arcadio & Honorio Impp. Anno Christi 401. dicam, qui Aristophanis Comædijs etiam noctu propulvino vsus est? Quid de Eustathio Thessalonicense, cuius etiam hodiè eruditissimi in Homerum, ingeniorum fontem, Commentarij extant? Neq; mihi hoc loco temperare queo, quo minus etiam D. Basilij Cæsariensis, cui virtutum splendor Magni cognomen peperit, verba adscribam, de eorum Poëtarum lectione, qui bonorum hominum dicta factaque narraffent: quales præ cæteris fuerunt, Homerus, Hesiodus, Theognis, Phocylis.

D E D I C A T.

cylides, Pythagoras, Solon, Tyrtaeus, & alij. Sic ergo in Admonitione ad adolescentes, quo pacto ex gentilium scriptis proficere queant, ait: Ὅτι τάτ' παρασκευὴ καὶ ποιηταῖς, καὶ λογοποιοῖς, καὶ ῥήτορι, ἔ' παῶσιν ἀνθρώποις ὁμιλητέον, ὅθεν ἀνμέλλη πρὸς τὴν τ' ψυχῆς ὅππια μέλ' αὐτῶν ὠφέλεια τις ἔσεται. καὶ μετ' ὀλίγον: εἰ μὲν ἔν' ἐστὶ τις οἰκφότης πρὸς ἀλλήλους τοῖς λόγοις, πρῆξον ἂν ὑμῖν αὐτῶν ἡ γνῶσις γένοιτο: εἰ δ' ἢ μὴ, ἀλλὰ τό γε παράλληλα θέντας καταμαθεῖν τὸ ἀρίστον ἔ' μικρὸν εἰς βελτίωσιν τῆ βελτίον. Hoc est: Poëtis & Oratoribus omnibus hominibus utendum, vnde futura sit aliqua utilitas, quæ ad animæ faciat ædificationem. Et paulò post: Et si nostrorum sermonum atq; gentilium vlla est convenientia, nobis illorum valdè conferet noticia: sin minus eos saltem simul conferendo differentiam discere licebit, cum ad melioris optionem atq; delectum non parum comparatio valeat, & inferiora sæpe collata sint potioribus ornamento. Nec ab his dissentit Philo sapientissimus, dum libro de Agricultura, de puerorum studijs in hunc modum disserit: Φυτεύσω δ' ταῖς μὲν ἐν ἡλικίᾳ παιδικῇ ψυχαῖς μοχεύματα, ὧν ὁ καρπὸς αὐτοῖς τιβιωθήσεται. ἔστι δ' ταῦτα, ἡ τῆ γράφης καὶ ἀναγνώσεως εὐστοχία ὁπτηθεύσεις, ἡ τ' παρὰ

E P I S T.

παρὰ σοφοῖς ποιηταῖς ἀκριβὲς ἐρεῖνα, γεωμε-
 τρία, καὶ ἡ πρὸ τὰς ῥητορικὰς λόγους μελέτη, καὶ
 ἡ σύμπασα τῆς ἐγκυκλίου παιδείας μυστική.
 Quæ verba Latinis auribus sic sonant: Inse-
 ram autem primum in puerilis ætatis ani-
 mas, surculos, quorum fructus ipsas enutriat.
 Sunt autem hi, scribendi legendiq; certa in-
 dustria, eorum quæ apud sapientes poëtas
 habentur diligens scrutatio, geometria, ora-
 toriæ facultatis meditatio, & vniversa libe-
 ralis musica. Atq; hæc quidem de Poëtarum
 autoritate & lectione paucis attigisse, non
 planè ἐκ τῶν ἁλίσκων, sufficiat. Haud enim
 parem humeris susciperem prouinciã, si ex
 singulis Christianis scriptoribus (vt de genti-
 lium myriadibus taceam) Poëtarum & lau-
 des colligere, & osorum calumnijs occurre-
 re conarer. Ego itaq; tantorum virorum iu-
 dicio & consilio incitatus, iuventuti, cuius in-
 formandæ mihi quoq; cura incumbit, hac in
 parte, quod ad optimorum Poëtarum studi-
 um attinet, labore quidem duro, animo verò
 non ægro consulere studeo, cum hanc meam
 esse Spartam non ignorem. Mirificè enim
 peritæ rerum antiquitatis, quæ, vt Plato vult,
 κρείττω ἅμα καὶ ἐγχετέρα θεῶν ἐχούτο, exemplum
 se qui, & quantum par est, alijs ad idem faci-
 endum autor esse placet. Hac de causa, cum
 labores nostros, quos in Comicorum L. scri-
 ptis

D E D I C A T.

ptis ab interitu vindicandis exhausimus, bonarum literarum studiosis non ingratos animaduverterem: facile, nunquam satis laudati viri D. Iohannis Oporini, Compatriis ac amici mei observandis. consilio acquievi, quo me, ut horum quoque Poëtarum, quos hic damus, scripta collecta iuventutis studiis communicarem, incitavit. Theognide ergo γυναικωνόμῳ, cū versione & doctissimis ELIAE VINETI Annotationibus, ex arbitrio D. Typographi, præmisso, reliquorum autorum omnium scripta ex diuersis hinc inde auctoribus congestimus, congesta fideliter interpretati sumus, & ad puerorum caput quam proximè accommodauimus. Nec iuuenilibus ingenijs inutilem hanc nostram operam fore speramus. Castissima enim saluberrimaque de moribus præcepta proponit, quæ vsum non pœnitendum in omnes vitæ huius partes, si rectè percipiantur, sint allatura. Præterea Græcæ linguæ (quæ comptissima est in his autoribus) cum Latina collatio, non parum emolumentum ad vberiores eruditionis thesaurum comparandum adferret: ijs præsertim, qui aliàs viua magistri voce destituti, ipsi sibi præceptores esse in Græca literatura coguntur: ut plures commoditates, quas præter iuniores etiam adulti hinc haurire possunt, sciens præteream. Neque pa-

rum

E P I S T.

rum tamen doctissima Stobæi interpretatio, unde non paucas sententias transcripsimus, nos iuuat. Versionum Latino carmine, sui cuique interpretis nomine præfixo, ne alienis nos ornare plumis videremur, subiecimus, ut Græcæ elegantiae cum Latina melius perspiceretur conuenientia, ab ijs, qui iam absque cortice in Græco studio natare queunt. Non dum carmine reddita, pro nostra tenuitate pedibus astringimus, ita ut quàm proximè Græca sententia exprimeretur. Alicubi lectionis varietas margini est aspersa. His omnibus eiusdem, si non carminis, tamen argumenti libellus Senariorum insertus est, ut quàm absolutissimam de moribus, totaque vita laudabiliter instituenda doctrinam, optimorum hoc Poëtarum Opus teneris puero- rum animis proponeret.

Hunc autem nostrum laborem, Viri amplissimi, vobis inscribere, librumque Scholæ vestræ consecrare, maximè necessarium duxi: tum, ut sub amplissimi nominis vestri patrocinio (quod quàm eximium erga bonarum artium cultores semper extiterit, manifestius est, quàm ut nostro præconio indigeat) tutus à maleuolorum, quorum plena sunt omnia, moribus in communem iuuentutis usum prodiret: tum in primis, ut grati tandem

D E D I C A T.

tandem animi iudicium, licet exiguum, exhiberem pro innumeris Reipublicæ vestræ in me beneficijs. Cum enim puerilium studiorum partem non postremam Scholæ vestræ celeberrimè constitutæ, sub optimis præceptoribus M. CHRISTOPHORO HOFMANNŌ, & IOANNE TVMLERC, (P. CASPARE AQUILA primariam Ecclesiæ curam gerente) feram acceptam: gratitudinis officium videbatur requirere, tam pro his, quàm pro alijs ciuium vestrorum in me meritis, chartaceo hoc munusculo, cum aliud non esset, testatum omnibus reddere, memoriam humanitatis vestræ nondum apud me sensuisse: si forte alij meo exemplo excitati meliora, nominiq; vestro amplifimo magis conuenientia darent, & tandem ἀχαρισίας turpissimum crimen à Christiano coetu exulare inciperet. Etsi verò per se satis exiguum est munusculum hoc, nec dignum quod cum P. V. officijs conferatur: tamen, si pro vestro favore erga liberalia studia & iuventutis honestam institutionem, offerentis animum respexeritis, non minus gratum confido futurum, quàm si vel Colophonium aureum à me P. V. oblatum esset. Quæ spes ne me fallat, per eam, qua omnes φιλομάθους prosequi soletis, beneuolentiam etiam atq; etiam oro. Deus Opt. Maximus, æternus

Pater

EPIST. DEDICAT.

Pater Domini nostri I E S U C H R I S T I,
P. V. consilia & actionem ad sui nominis glo-
riam, & Ecclesiae, Scholaeq; communem
salutem dirigat, vosq; omnes in sui agni-
tione vera conseruet, Amen. Basileæ, ex
Ludo literario ad D. Petrum, 8. Calend.
Febr. Quo die, vt quidam volunt, ante an-
nos 1527. Paulus Tarsensis ad pœnitenti-
am reuocatus diuinitus, hostili in Christia-
nos animo deposito, C H R I S T I
dogmata amplexus est: quem-
admodum Lucas Act.
9. scripsit.

P. V.

deditissimus

Iacobus Hertelius
Curiensis

358

ELIAS VINETVS

SANCTO LECTORI.

VM ocij plurimum Anno superiore apud Franciscum Sangelasium Engulismensis Ecclesiæ Decanum, virum cum generis splendore, tum ingenij dexteritate apprime nobilem, nactus fuissẽ: id totum, quantum per aduersam valetudinem licuit, in iucundissima Græcorum Poëtarum lectione à me contritum est; qua quidem in re consilium eorum lubens secutus sum, qui antiquos scriptores eo legendos ordine censent, quo & vixerunt, & scripserunt; quòd recentiores à vetustioribus semper habeant quidpiam, quod non facile intelligas, nisi prius illos diligenter legeris. Perlectis igitur, quorum fuit copia, vetustissimis quibusque, cuiusmodi sunt Homerus & Hesiodus, Theognidem tandem in manus sumpsi: cuius sententias licet graues esse non dubitarem, eo tamen intellectu mihi faciles fore sperabam, quòd crederem nil esse illic quod à posterioribus, quos aliquando legeram, non fuisset luculentius tractatum. Verum vix dum è portu solueram, cum tot subito emergunt scopuli, tot statim ob-
ortæ

ELIÆ VINETI

ortæ nubes, cœlûmque diémque eripiunt oculis, vt à proposito facilè his deterritus fuifsem: nifi cupido huius conficiendi æquoris me planè obftinata iam inde cepiffet, ex quo primum à Præceptoribus, meis, Aristotelis aliorumq; veterum fcripta prælegi mihi cœpta fuerant, quæ huius Poëtæ fententijs veluti fuauiſſimis fioſculis inſperſa eſſent.

Cùm igitur pergere obfirmato prorfus animo certum eſſet, quæ ad tam difficilem periculofamq; rem conficiendam conducere viſa ſunt, ea diligenter omnia adhibui, cuiusmodi ſunt cùm variorum codicum, locorumq; ex eodem autore ab alijs ſcriptoribus citatorum diligens collatio: tùm ſyncerum & acré amicorum meorum, viroꝝ doctoꝝ, vnâ cum meo, iudicium: inter quos PETRVS PANÆTIVS, & IACOBVS GYPVLVS, facilè principes. Qua quidem diligentia abſciſſis, abiectis, tranſpoſitis multis, effectum tandem eſt, vt inſtituto ſatiſfecerim meo, perlegerim bonum poëtã, eorumq; quæ in eo corrupta erant, bonam magnamq; partem obiter caſtigauerim.

Cæterùm cum in eo totus eſſem, IOHANNI LODOICO TILÉTANO, typographo diligentiffimo, rem patefeci, cum in eius bibliopolium, quærendi ex eo exemplaris gra-

EPISTOLA.

ris gratia aliquando me contulifsem: quam vbi intellexisset, rogauit vehementer, vt si quid haberem in eum autorem, quem esset breui excusurus, communicarem: me sibi, studiosisq; omnibus gratum facturum. Id autem perfacile impetrauit ille, quando incunte hac æstate huc veni, candide lector: cui in tuam gratiam publicandum tradidi, quicquid fuit nostri in Theognidem laboris, quem autorem vtinam tam totum restituere omnino potuifsem, quam cupiebam. Is enim tam deprauatus fuit, tam lacer, tam mancus, vt nulla diligentia, nullo labore, nullis deniq; quantislibet vigilijs id præstare potuerim. Quæ res in causa est, vt in Latinum sermonem à me conuersum non habueris. Quod reliquum igitur hic desiderabitur, id ab alio interim dum felicius expectabis, nostro hoc labore, quantuluscunque est, fruaris, cumq; boni consulas.

vclim. Vale, Lutetiz. Calendas Sextil. 1543.

B

THE-

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

PHOCYLIDAE

Eiusdem.

Et haec Phocylidis sunt. Ex quatuor aut istis nata sunt
Mulierum genera: ex cane, apicula,
Torna sue, & equo iubato. (ne prestans:
Ex equo nata comoda est, velox, discurrens, pulchritudo
Ex torna autem sue, neq, mala neq, bona est.
Ex cane vero molesta & fera est. Ex apicula autem
Bene administrat rem familiarem, & novit laborare:
Cuius, care amice, nuptias amabiles exopta.

Eiusdem.

Si opibus indigeas, curam habeto pinguis agri:
Agrum enim aiunt copia cornu esse. (les,
Est & hoc Phocylidis dictum: plurimos esse genere nobis
Quos neq, in verbis, neq, in consiliis gratia sequitur.

FINIS CARMINUM

Phocylidis.

AVREA CARMINA

Pythagoræ.

Primum omnium deos immortales legitime
Cole, & insuradum venerare, Heroas deinde præ
Et inferos Demonas reuerere, legitima faciēs. (claros.
Parentes honora, & qui genere tibi proximi sunt.
Aliorum quoq, optimum tibi quemq, virtute concilia.
Benignis autem cede & pare sermonibus, operibusq.
Neq,

ΣΕΝΤΕΝΤΙΑΕ.

Ἐαυτῷ.

καὶ τὰδε Φωκυλίδεω, τετάρων δὲ τῶνδε γρόνθων
 Φύλα γυναικείων: ἡ μὲν Λυωὺς, ἡ δὲ μελίσσης.
 ἡ δὲ σὺς βλοσυρῆς, ἡ δὲ ἰπταρχαιτήεσσης:
 εὐφορεῖται, ἡ δὲ ταχεῖα, πορίσσομαι, εἶδ' ὀδύνη.
 ἡ δὲ σὺς βλοσυρῆς, ἔτ' ἀδελική, ἔδ' ἡ μὲν εὐδελή.
 ἡ δὲ Λυωὺς χαλεπή καὶ ἀγριή, ἡ δὲ μελίσσης,
 οἰκονόμοι τ' ἀγαθὴ, καὶ ὑπάσταται ἐργάζεσθαι:
 ἡς εὐχαρίστη' ἐταῖρος λαχεῖν γάμος ἡμερόεντος.

Ἐαυτῷ.

ἀρῆζων πλέττε μελέτω ἔχε πίοι' ἀγριή.
 ἀγρὸν γὰρ τε λέγασθαι ἀμαλθείης κείρας εἶναι,
 καὶ τόδε Φωκυλίδης: τὸ πλέττε γρόνθον εὐγρόν εἶναι,
 οἷς ἔτ' ἐν μυθοῖς ἐπιταί χάρις, ἔτ' ἐν βελῇ.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ

Φωκυλίδης.

ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ

ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ.

Ἀθανάτῃς μὲν πρῶτα θεῶς, νόμῳ ὡς Διὶ κενῇ,
 ἄγίμα: καὶ σέβας ὄρκον, ἐπεὶ θ' ἥρωας ἀγαυούς.
 τὰς τε καταχθονίας σέβας δαίμονας ἐννομα ρέζωμ:
 τὰς τε γονεῖς τίμα, τὰς τ' ἀγχις ἐκγεγαυτάς.
 τῶν δ' ἄλλων δροτῇ ποιεῖ φίλον ὅσις ἄριστος.
 πρᾶξι δ' εἰς λόγους, ἐργοῖσι τ' ἐπαφελίμοισι.

P Y T H A G O R A E

Neq; amicū propter exiguum aliquod peccatū oderis;
 Quoad poteris: potētia enim prope necessitatē habitat.
 Hac quidem sic obserues. Ceterum his superior esse as-
 Venire quidem primū, & somno, & libidine, (suesce:
 Et iracundia. Turpe quippiā nunquā facias nec cū a-
 Nes tecū, sed omnī maxime teipsum reuerere, (lio.
 Deinde iusticiam exerce, tam verbis quā factis.
 Neq; imprudenter te in ulla re gerere assuesce.
 Sed scias quod omnibus fatis decretum sit mori:
 Pecunias vero quādoq; possideri solent, quandoq; perdi.
 Quas divina sorte homines calamitates habent, (ris.
 Earū quā partē habes, bono animo ferto, nec indigne-
 Mederi aut (illis) decet, quantū potes, Sic vero cogita:
 Haud multum bonis viris dare fortunam.
 Inter homines vero multi iā boni quā mali sermones
 Incidunt, quibus haud absterrearis, neq; sinas
 Te dimoveri ab instituto. Medaci si quid dictū fuerit
 Patiēter ferto. Quod nūc dicā, prorsus perficere stude
 Nemo tibi neq; verbis neq; factis imponat,
 Ut facias dicāsue, quod tibi non sit commodum.
 Consulta ante opus, ne quid stulri committas:
 Stolidi enim est viri & facere & dicere inconsiderata.
 Verū ea tracta: quae te postea non molestant.
 Nihil autem illorum age, quae ignoras: sed discce
 Quaecūq; oportet, sic enim suavisimam ages vitam.
 Neq; sanitatem quae corpori debetur, negligere debes:
 Sed

μηδ' ἔχθαιρε φίλον σὸν ἀμαρτάν· εἴνεκα μικρῆς
 ὀφρα δυνή· δυνάμει γὰρ ἀνάγκης ἐγγύθι ναίει.
 ταῦτα μὲν ἔτιωσι· κρατὴν δ' ἐβίξο τῶνδε,
 γαστρί· μὲν πρῶτα, καὶ ὕπνῳ, λαγνείῃ τε,
 καὶ θυμῷ. πρῆξας δ' αἰσχρὸν πότα μήτε μετ' ἄλλῃ,
 μὴτ' ἰδίῃ· πάντων δ' ἐμάλιστ' αἰσχρὸν οὐ σαυτὸν.
 εἴτα δικαιοσύνην ἀσκεῖν ἐργά τε λόγῳ τε.
 μηδ' ἀλογίζεσθαι σάυτον ἔχειν παρὶ μηδέν ἐβίξε.
 ἀλλ' ἀγνώθι μὲν ὡς θανέειν πέπρωται ἅπασι·
 χρήματα δ' ἄλλοτε μὲν κτῆσθαι φίλῃ, ἄλλοτ' ὀλίγῃ,
 ὅσα τε δαιμονίῃσι τύχαις βροτοὶ ἀλγὲ' ἔχουσιν,
 ὧν ἂν μοῖραν ἔχης, πρῶτος φέρε, μηδ' ἀγανάκτη.
 ἰᾶσθαι δ' ἐπὶ κατόσον δυνή· ὡς δ' ὅφρα ζῆναι·
 ἅπαντες τοῖς ἀγαθοῖς τέτων πολὺ μοῖρα δίδωσι.
 πολλοὶ δ' ἀνθρώποισι λόγοι δέλοισι καὶ ἐσθλοῖ
 πρῶσι πῆξαι, ὧν μήτ' ἐκπλήσσει, μήτ' ἀρρέασι
 ἔργῳ σάυτον. ψεῦδ' δ' ἢ πᾶσι λέγεται,
 πρῶτος ἴσθαι· ὁ δ' ἐτοίμῳ, ὅτι πᾶσι τελείῳ.
 μηδεὶς μήτε λόγῳ σε παρείπῃ, μήτε τι ἔργῳ.
 πρῆξαι μηδ' εἰπεῖν ὅ, τί τοι μὴ βέλτερόν ἐστι.
 βελεύει δ' ἐπὶ ἔργῳ, ὅπως μὴ μαρὰ πέληται.
 δέλοισι πρῆξαι τε λέγεται ἀρότητα πρὸς ἀνδρῶς.
 ἀλλὰ τάδ' ἐκτελέειν, ἃ σε μὴ μετέπειτ' ἀνίκη.
 πρῆξαι δ' ἐπὶ μηδέν τ' μὴ ἐπίσσωσαι· ἀλλὰ διδάσκει
 ὅσα χρεῶν. καὶ τερπνότατον βίον ὡς ἀξίως.
 ἔδ' ὑγιείης τ' παρὶ σῶμ' ἀμέλγειν ἔχειν χρεῖ·

Sed modum in cibo, potu & exercitijs
 Adhibeas, modum appello, id quod dolori tibi non pariat.
 Assuesce victum habere purum, non deliciosum.
 Et studeto ea facere, quae inuidiam moueant.
 Nec sumtus importune facias, velut honesti ignarus:
 Nec illiberalis sis. Modus in omni re optimus.
 Fac quae tibi non sunt obfutura, & ante opus delibera.
 Neque somnum mollibus oculis inducas.
 Priusquam diurnorum operum singulatim animo percipere
 Quo transi? quid egi? quid opportunum omisi? (ras
 Incipiens autem a primo percipere: & deinde
 Turpibus commissis, increpa: bonis vero, delectare.
 Hac elabora, hac meditare, hac te amare decet,
 Hac te ad diuina virtutis vestigia ducunt,
 Ita certe per eum qui animam nostram tribuit quaternum
 Fontem perennis naturae. Ceterum ad opus accede,
 Deos ut id perficiant precatus. Hac consecutus
 Cognosces immortalium deorum, mortaliumque hominum
 Concordiam, qua singula transeant: quaque regantur:
 Deprehendes, ut fas est, naturam in omni re similem,
 Ut neque speres non speranda, neque quicquam te lateat.
 Cognosces quoque homines spontanea mala habere.
 Miseri, qui bona prope praesentia neque inspicunt,
 Neque audiunt, malorum vero solutionem pauci intelligunt,
 Talis fors hominum ledit mentes. Nonnulli Cylindrorum
 Instar modo huc modo illuc feruntur, infinitos habentes
 dolores

Tristis

ἀλλὰ ποῦτε μέτρον καὶ οἷτε γυμνασίῳ τε
 ποιείατ· μέτρον γ' ἴδμεν τὸδ' ὅ μὴ σ' ἀνιήσῃ.
 εἰθίζετ' οἷαιταν ἔχον ἱαθάρκον, ἄθρυπτον.
 καὶ πεφύλαξέ γε ταῦτα ποιεῖν, ὅποσα φθόνον ἴατ.
 μὴ δα παρὰν παρὰ ἱαυρὸν, ὅποια καλῶν ἀδαήμων
 μὴδ' ἀνελεύθερος ἴατ· μέτρον δ' ὅπῃ πᾶσιν ἄριστον.
 πρῆσσε γ' ταῦθ' ἄσπερ μὴ βλάβῃ λόγισαι γ' πρὸ ἔργου.
 μὴδ' ὕπνον μάλα κοῖσιν ἔπ' ὁμμάσι προσδ' ἐξαοῖς.
 πρὶν τ' ἡμερινῶν ἔργων τρεῖς ἑκάστον ἐπελθεῖν·
 τῷ παρέβλεω· τί δ' ἔρεξα· τί μοι δέον ἔκ ἐτελέαθῃ;
 δεξάμεν θ' ὅδ' ἀπὸ πρῶτα ἐπέξῃθι· καὶ μετέπειτα,
 δεῖλα μὲν ὅκ περ ἔξας, ὅπῃ πλῆσσε χρεῖσά γ', τέρετα.
 ταῦτα πόνος, ταῦτ' ὀκμελέτα, τῶτων χρεὶ ἔρῃ σε,
 ταῦτά σε τ' εὐχῆς δευτέρας εἰς ἵχνα θήσῃ.
 καὶ μὰ τ' ἀμειβέμεν ψυχᾷ παραδόντα τετρακτιῷ
 παγὰν ἀνὰ π. φύσεως· ἀλλ' ἔρχομαι ἐπ' ἔργου,
 θεοῖσιν ἐπιρρῆξάμεν θ' τελέσαι· τέτων γ' κρατήσας,
 γνώσῃ ἀθανάτων τε θεῶν, θνητῶν τ' ἀνθρώπων
 σύσασιν, ἥ τε ἑκάστα διέρχεται, ἥ τε κρατεῖται.
 γνώσῃ δ' ἥ θεῖμις ἐς φύσιν πόρῃ πᾶσι τοῖς ὁμοῖαι·
 ὥς σε μήτε ἀελπί' ἐλπίζον, μήτε τι λήθον.
 γνώσῃ δ' ἀνθρώπους αὐθαίρετα πῆματ' ἔχοντας.
 τλήμονες, οἷτ' ἀγαθῶν πέλας ὄντων ἔκ ἐσορῶσιν,
 ἔτε κλύουσι, λύσιν γ' κακῶν παῦροι σιωπᾶσι·
 τοίη μοῖρα βροτῶν βλάβῃ φρένας, οἷ γ' κυλίνδρους
 ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλα φέρονται, ἀπείρονα πῆματ' ἔχοντες.

*Tristis etiam comes, lis nocens latuit,
Cōgenita: quū admittere nō decet, sed fugere accedētē.
Iuppiter pater, aut multis solueres omnes malis:
Aut omnibus, qua fortuna sint, usuri, inuiceres,
Sed tu confide, quandoquidē diuinū est mortalib. genus,
Quibus sancta proferens natura ostendit singula.
Quorum si fueris particeps, vinctes qua te iubeo
Cum curaueris, & animam ab istis malis liberabis.
Sed cibus temperate, quos diximus, inq. purgationibus
In anima solutione dyudicans, & singula considera,
Aurigam rationem statuas optimam in summo loco.
Quod si relicto corpore ad purum aethera perueneris,
Eris immortalis Deus, incorruptibilis, nec amplius
mortalis.*

Eiusdem.

Parce tua vita, ne ipsam animi affectibus edas.

FINIS CARMINVM

Pythagoræ.

EX SOLONIS ELEGIIS

Sententiæ, quæ supersunt.

IUSTITIA.

M*Emoria & Iouis Olympi inclyta filia,
Musa Pierides, audite me precantem.
Felicitatē à dys immortalib. mihi præbet, et ab omni
Hominibus semper bonam habere gloriam: (bus
Et*

SENTENTIAE.

λυγρὴ γὰρ συνοπαδὸς εἰς βλάβησιν ἀέληθεν
 σύμφυτος, ἣν δ' αὖ προσέειπε, ἴκοντα δ' Φεύγεμ.
 Ζεῦ πάτερ ἢ πολλῶν γε κακῶν λύσας ἀπασας:
 ἢ πᾶσιν δείξας, οἷον τῷ δαίμονι χρώνται.
 ἀλλὰ σὺ θάρσ', ἐπεὶ θεὸν γὰρ ἐστὶ βροτοῖσιν,
 οἷς ἰερὰ προφέρουσα φύσις δαίκυσιν ἑκαστα.
 ὧν εἴ σοί τι μέτεσι, κρατήσας ὧν σε κελεύω
 ἐξακέσας, ψυχὴν δ' ὡκυμένην ἀπὸ τῶνδε σαώσας.
 ἀλλ' εἰργασθῆναι βροτῶν ὧν εἵπομεν, ἐν τε καθαρμοῖς
 ἐν τε λύσει ψυχῆς κρίνων, καὶ φράζεσθαι ἑκαστα,
 ἡνίοχον γνώμην σήσας καθύπερθε δαίμονα.
 ἣν δ' ἀπλείψας σῶμα εἰς αἰθέρ' ἐλεύθερον ἔλθης,
 εἶναι ἀθάνατον θεὸς ἄμβροτον, ἔκ' ἐτι θνητὸς.
 Ὡς αὐτῇ.

Φηδεὶς τῆς ζωῆς, μή μιν καταθυμοβορῆσης.

ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ
 ΠΥΘΑΓΟΡΕΩΝ.

ΕΚ ΤΩΝ ΣΟΛΩΝΟΣ
 ἐλεγείων, γνῶμικα.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ.

Μηροσιώης καὶ ζηνὸς ἐλυμπία ἀγλαὰ τέκνα
 μέσαι πιερίδες, κλυτὰ μοι εὐχομένη.
 ὄλβον μοι πρὸς θεῶν μακάρων δότε, καὶ πρὸς ἀπάντων
 ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχην ἀγαθὴν.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

P Y T H A G O R A E

Eiusdem.

Hæc quoq; Phocylidis præcepta: Ex quatuor istis
Fœminæ genus est sexus, canibusq; apibusq;
Nec non ex torua sue, equo ceruice iubato.
Discurrens celeris, formosa, & commoda equina est.
Immunda sue nata nec est bona, nec viri expers.
E cane difficilis morosaq; nascitur, ades
Filia apum dextra cum sedulitate gubernat,
Connubio hanc stabili tibi iungito dulcis amice.

Eiusdem.

Pauper eges? vigilem curam gere fertilis agri.
Nomen Amalthææ cornu sibi vendicat aruum.
Inuenias generis præstantes nobilitate,
Quos neq; consilijs sequitur, nec gratia verbis.

A V R E A C A R M I N A P Y-
thagoræ, Claud. Monfello
interprete.

A Ternos venerare deos, ut legē iubentur,
Et iusiurandum: clarosq; heroes honora:
Debita dæmonibus sacra fac, & defer honores.
Tum venerare tuos genitores, atq; propinquos.
Ex alijs tibi fac socium, cui plurima virtus
Lenibus & verbis, & faustis ceditorebus.
Exiguam ob culpam caueas offendere amicum:
Ut poteris, posse, & iogi, haud diuersa videntur.
Ista quidem noris: sed & hæc cohibere labora,

In primis

SENTENTIAE.

In primis ventrem, & somnum, Venerisq; coerce
 Illecebras, iramq;, nec vnuquam turpia patra
 Aut praesente alio, aut tecum: leg, ipse verere;
 Ante alios omnes: sit apud te summa pudoris.
 Tum quoq; iusticiam factis verbisq; sequare.
 Fac prudens ut sis, & re consultus in omni.
 Et teneas, satis mortem omnibus esse paratam.
 Rem quandoq; para, quandoq; amitte libenter,
 Cum tibi quid dederint superi diuinitus, horum
 Qua generi humano gaudent inferre, malorum;
 Fer placide, pectusq; tuum ne scinde dolore:
 Sed quantam poteris tibi tu conferto medelam.
 Et reputa non multa bonis bona sortis adesse.
 Sermones hominum multi prauisq;, bonisq;:
 Sed neue obstupeas, neu te patiaris ab illis
 Seduci, audieris mendacia si qua referri,
 Cede libens: sed quod dicam tibi, perfice prorsus:
 Nec verbis, nec re caue decipiaris ab vilo.
 Ne facias, dicasue, tibi quod obesse putaris,
 Ne sine consilio quid agas, ne stulta sequantur:
 Infelix ille est, qui stulta facitue, refertue,
 Hac peragenda tibi, quae te non angere possint:
 Quae nescis, ea ne facias: sed discite libenter
 Quae delectet, & letam poteris traducere vitam:
 Nec curare parum, valeas ut corpore, debes:
 Quin motus adhibeto motum, potusq;, cibiq;.
 Idq; appello modum, quod te non ledere possit:
 Delicias suge, mundiciem sed quaerito vicinus:
 Quaecunq; inuidiam constant, tractare caueo;

P Y T H A G O R A E

Ne temerè sumptus fac, tanquam ignarus honesti:
 Sed neq, sordidus esto, modus pulcherrima res est.
 Hac gere, quæ nequeant te ledere, nec prius vllum
 Aggredieris opus, quàm sis meditatius abundè.
 Antè tuos oculos placido ne trade sopori,
 Quàm quid quoq, die gestum, ter mente reuoluas?
 Quo sum transgressus? quid deliqui? quid omisi:
 Sicq, à principio exorsus, percurrere deinceps.
 Sis tristis, mala si fuerint: sin candida, latus.
 His studeas, his aduertas, hæc pectore serua,
 Hæc te virtutis diuæ in vestigia ponent:
 Per cuius tribuit nobis doctrinæ tractyn,
 Aeternæ fontem naturæ ac sancta precatus
 Numina, rem tractes. atq, hæc si cuncta tenebis,
 Quo res quæq, statu fuerint hominumq, deumq,
 Cognosces, tum quo pacto semota recedant
 Singula, tum mancant æterno foedere iuncta.
 Nosces, ut fas est, naturam semper eandem:
 Ut quæ non sperare decet, nec habere facultas:
 Talia ne speres, nec te quid fallere possit.
 Nosces, sponte sua genus ut mortale præmatur:
 Infelix, qui non bona vel præsentia, cernit,
 Aut audet. pauci finem nouere malorum:
 Idq, est mortales quod verberat. utq, cylindri
 Perpetuis acti fatis hinc inde feruntur,
 Quippe molesta comes lis, atq, innata nocere
 Clam solet, hanc caueas accersere: sed fuge cedens,
 Aut tu solue malis homines bone Iuppiter, aut tu
 Cuiq, suum monstra genium, quo debeat uti,

Sed

SENTENTIAE.

*Sed confide animis, homines sunt quando perennes,
Sæcra quibus ratio profert, & singula monstrat.
Quorum si qua tibi pars est, tu compos eorum
Evades, quæ præcipio cunctasq; repellens
Ærumnas, animum poteris præstare quietum.
Abstineas dapibus, quas diximus, inq; catharmis,
Inq; animi lyxi: nec non & singula pendas,
Aurigam sapiens mentem virtute probatam.
Atq; vbi defunctus conscenderis æthera diuum,
Iamq; æternus eris, deus immortalis, & omni
Interitu vacuus, nullisq; tenebere satis.*

THEOGNIDIS HÆC QUOQUE CARMINA citantur.

*C*Vra hominum volucres animos ad sidera tollunt,
Et vitæ & victus sollicitante fame.
Indulgere libet genio nam fortè viriles
Evadant alij, putuis inanis ego.
Præstat honore senile decus iuvenilibus annis,
Quem dicto aut facto ledere nemo velit.
Quotquot sol radijs lustrat splendentibus almus,
Invidus intulerit crimina Momus eis.
Noscere non hominum quæ sit sententia possum,
Nec bene si faciam, nec malè sic placeam.
Abruptus de conturbato pectore sermo
Consuevit varijs Cyrene nocere modis.

PHOCYLIDIS.

*In medijs epulis cum dantur vina vicissim,
Tu quoq; pocula duc, aliorum exempla secutus.*